

Голові разової спеціалізованої вченої ради
з розгляду та захисту дисертації на
здобуття ступеня доктора філософії
Міжрегіональної Академії управління
персоналом, докторові наук з державного
управління, проф. Семенець-Орловій І.А.

ВІДГУК

офіційного опонента

Щур Наталії Олегівни, кандидата наук з державного управління, доцента кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури та мистецтва на дисертацію Парубчака Павла Івановича «Реалізація державної соціально-економічної політики в умовах глобальних викликів та суспільних трансформацій», подану до захисту у спеціалізовану вчену раду на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційного дослідження. У дисертаційному дослідженні актуалізовано проблематику, що негативний вплив суспільних викликів і трансформацій повинен збалансовуватися через призму державної соціально-економічної політики в цілому, яка є однією з основоположних цілей національної безпеки України. З огляду на сучасні ризики і невизначеність, які супроводжують усі соціально-економічні процеси в державі, особливо у період військового вторгнення рф на територію України забезпечення соціально-економічного зростання є базисом та основою майбутньої відбудови країни.

Діяльність органів публічної влади повинна розширювати спектр заходів ефективної реалізації державної соціально-економічної політики з урахуванням демографічних характеристик суспільства та потреб громадян. Усвідомлюючи логіку зазначених аргументів можна стверджувати, що державно-приватне партнерство у даній сфері має базуватися на критеріях, за якими можна стабілізувати рівень соціального капіталу з усвідомленням негативного впливу на соціально-економічний розвиток у період глобальних викликів і суспільних трансформацій. Удосконалення нормативно-правової бази державної соціально-економічної політики в умовах глобальних викликів повинне характеризуватися ефективними підходами у реалізації соціально-економічних програм.

Концептуальні засади державної соціально-економічної політики на етапі суспільних трансформацій повинні уособлювати проведення заходів фінансово-економічного регулювання, матеріальну підтримку сектору малого та середнього бізнесу з наданням підтримки та податкових преференцій на сучасному етапі. У той же час, в Україні відсутні дослідження з ефективності реалізації державної соціально-економічної політики у період глобальних викликів і суспільних трансформацій. Теоретичні та практичні аспекти соціально-економічного зростання у реалізації державної політики у період викликів і трансформацій ще не стали предметом окремого комплексного наукового дослідження. Викладене й обґрунтувало актуальність, зумовило вибір теми дисертаційного дослідження та визначило його мету та завдання.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Аналіз дисертаційної роботи і опублікованих праць автора дає можливість зробити висновок про належну обґрунтованість наукових положень, висновків, рекомендацій, що містяться у дисертаційному дослідженні. Зокрема, на якість наукового дослідження вплинула чітка структурна побудова роботи та влучність використання методологічного інструментарію. Структура роботи є чіткою та добре зваженою, назви розділів та підрозділів - логічними та такими, що всебічно охоплюють та розкривають предмет дослідження. Обсяг роботи та її структура відповідає меті та завданням дисертаційного дослідження. Достовірність положень, що сформульовані Павлом Парубчаком у дисертації, обумовлена поставленою метою, яка полягає у тому, щоб на підставі комплексного наукового аналізу теоретичних джерел з'ясувати характерні особливості державної соціально-економічної політики на сучасному етапі глобальних викликів, сформулювати низку пропозицій і рекомендацій.

Мета дисертаційного дослідження досягнута через виконання визначених у ході планування дослідницького задуму завдань дослідження, саме, дослідити управлінські принципи діяльності суб'єктів реалізації державної політики соціального забезпечення та економічного розвитку; вивчити зарубіжний досвід для імплементації реформ у реалізації державної соціально-економічної політики в умовах глобальних впливів; проаналізувати актуальний стан державно-приватного партнерства у реалізації стратегії соціально-економічного розвитку на сучасному етапі; обґрунтувати необхідність реформування діяльності органів публічної влади в умовах європейської інтеграції в умовах глобальних викликів; розробити нові підходи трансформації державної соціально-економічної політики в умовах військового вторгнення в Україну; удосконалити комплекс управлінських

механізмів реалізації державної соціально-економічної політики на етапі глобальних викликів в Україні.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні актуального наукового завдання у галузі публічного управління, а саме обґрунтування науково-теоретичних засад та надання практичних рекомендацій для органів публічної влади з реалізації нових підходів у державній соціально-економічній політиці в умовах глобальних викликів та суспільних трансформацій.

Найбільш значущими результатами дослідження, що становлять наукову новизну, розкривають сутність роботи та виносяться на захист є такі:

уперше:

- розроблено нові підходи до реалізації державної соціально-економічної політики в умовах повномасштабного військового вторгнення в Україну шляхом формування сучасної організаційно-інституційної бази у період суспільних трансформацій, що повинна характеризуватися системністю і продуктивністю заходів з підвищення рівня життя громадян та ефективністю національних соціальних і гуманітарних програм в контексті підвищення рівня національної безпеки;

удосконалено:

- комплекс управлінських механізмів реалізації державної соціально-економічної політики в умовах глобальних викликів та суспільних трансформацій для досягнення мети підняття рівня благополуччя населення, що характеризується ефективним, сутнісним наповненням внаслідок функціонування системного державно-приватного партнерства між органами публічної влади, суб'єктами підприємництва, міжнародними донорськими та національними неурядовими організаціями;

- управлінські принципи формування та реалізації державної соціально-економічної політики в умовах військового вторгнення рф, зокрема, сучасне усвідомлення виміру суспільного благополуччя, проведення комплексу заходів економічного зростання, системної та багатовекторної матеріальної підтримки внутрішньо переміщених осіб за умов ефективної діяльності органів публічної влади із домінуванням ключових засад соціальної справедливості та забезпечення достойного рівня життя громадян;

дістали подальшого розвитку:

- узагальнення зарубіжного досвіду соціально-економічної політики у контексті проведення організаційно-інституційних реформ в умовах ведення країною військових дій з наявністю вимушених міграційних процесів через інтегрування електронних платформ для звернень, моніторингу виплат та оцінки ефективності національних програм спрямованих на розв'язання

сучасних соціальних та гуманітарних проблем і вдосконалення моделі надання матеріальної підтримки потребуючим внутрішньо переміщеним особам;

- сутнісне наповнення механізмів реалізації національних програм соціального вектору щодо вирішення проблематики комплексної протидії впливу глобальних викликів, які спонукають удосконалення форм співробітництва у державно-приватному партнерстві, зокрема зайнятості в секторі малого та середнього бізнесу, масштабного використання цифрового інструментарію у сфері бізнесу і підприємництва, збільшення інвестиційної привабливості об'єктів нерухомості територіальних громад, реформування податкової системи у правовий період воєнного стану в Україні;

- обґрунтування управлінських реформ у діяльності органів публічної влади в умовах європейської інтеграції України в умовах глобальних викликів шляхом переформатування системи соціальної підтримки в країні, що полягає у створенні інтегрованої, прозорої та адаптивної моделі, що поєднує цифрові технології, фінансове забезпечення й законодавчі гарантії та дозволяє формувати довгострокову соціальну стійкість, підвищувати довіру громадян до публічних інституцій і удосконалювати реалізацію державної соціально-економічної політики в умовах суспільних трансформацій.

Практичне значення одержаних результатів. Пропозиції автора знайшли своє застосування у науково-практичній діяльності: Департаменту освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації; Львівського торговельно-економічного університету; Департаменту агропромислового розвитку Львівської обласної військової адміністрації; Міжрегіональної академії управління персоналом; Департаменту з питань цивільного захисту населення Львівської обласної військової адміністрації.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційне дослідження є самостійною роботою, що містить тези, положення, ідеї, розробки, висновки та пропозиції, які характеризуються науковою новизною і належать особисто автору. Про ступінь особистого внеску в наукових працях, що опубліковані у співавторстві зазначено в переліку праць дисертанта.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дисертаційного дослідження набули висвітлення у наукових публікаціях автора та апробовані на наукових конференціях: Публічне управління та адміністрування в умовах загрози національній безпеці України; Публічне управління у сфері публічного захисту: освіта, наука, практика; Публічне управління у сфері публічного захисту: освіта, наука, практика; Теоретико-практичні засади управління, економіки та природокористування: аспекти реінтеграції Криму в господарський комплекс України.

Автором досліджено, що для формування дієвої стратегії реагування на глобалізаційні виклики першочерговим завданням є оперативне визначення чинників виникнення соціальної кризи, а також оцінка масштабів їхнього впливу на населення. Такий підхід є необхідним для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, оскільки адекватне реагування на суспільні трансформації дає змогу досягти очікуваних результатів у відносно короткостроковій перспективі. Суттєвого значення набуває реформування системи державно-приватного партнерства, адже на сучасному етапі саме інноваційно орієнтована соціально-економічна політика виступає ключовим чинником розвитку. Державно-приватне партнерство доцільно розвивати в межах багатовекторної моделі, яка передбачає горизонтальну координацію співпраці між органами публічної влади, суб'єктами підприємницької діяльності та інститутами громадянського суспільства (57-63 стор.)

Дисертантом з'ясовано, що траєкторії соціально-економічного розвитку набувають нових форм, оскільки з переходом до чергового етапу суспільних трансформацій відбувається усвідомлення масштабів економічних втрат і формуються уявлення щодо можливих регуляторних заходів впливу. Соціально-економічні наслідки цих процесів проявляються з певним часовим лагом, що частково зумовлено їх нерівномірним розподілом між окремими галузями економіки. Водночас у періоди соціально-економічного піднесення простежується тенденція до заміщення реальної економічної діяльності активністю фінансового сектору. Управлінські принципи формування та реалізації державної соціально-економічної політики в умовах військового вторгнення РФ передбачають практичне усвідомлення суспільного благополуччя, проведення комплексу заходів для соціально-економічного зростання, системної матеріальної підтримки внутрішньо переміщених осіб за умов ефективної діяльності органів публічної влади щодо надання якісних послуг громадянам (93-102 стор).

Здобувач розробив нові підходи до реалізації державної соціально-економічної політики в умовах повномасштабного військового вторгнення в Україну шляхом формування сучасної організаційно-інституційної бази у період суспільних трансформацій, що повинна характеризуватися системністю і продуктивністю заходів з підвищення рівня життя громадян та ефективністю національних соціальних і гуманітарних програм в контексті підвищення рівня національної безпеки. Негативний вплив глобалізаційних викликів і трансформацій повинен збалансовуватися через призму державної соціально-економічної політики в цілому, яка є однією з основоположних цілей національної безпеки України. З огляду на сучасні ризики і невизначеність, які супроводжують усі соціально-економічні процеси в

державі, особливо у період військового вторгнення рф на територію України забезпечення соціально-економічного зростання є базисом та основою майбутньої відбудови країни (135-143 стор).

Дисертаційне дослідження виконане на високому науковому рівні, має значний ступінь наукової новизни, ключові проблеми предмету дослідження автором сформульовані, дисертаційні положення характеризуються належним ступенем обґрунтованості та достовірності, а отримані результати у своїй сукупності розв'язують поставлені завдання. Анотація відображає основні положення дисертаційного дослідження, її зміст в частині викладу загальної характеристики і основного змісту роботи в цілому є ідентичним тексту дисертації. Дослідження надає можливість для подальшого вивчення актуальних проблем у сфері реалізації державної соціально-економічної політики на сучасному етапі, що розширює базу знань та стимулює академічний обмін ідей та підходів.

Відсутність порушення академічної доброчесності. Аналіз змісту дисертації вказує на дотримання автором вимог академічної доброчесності. У дисертаційному дослідженні є коректні посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримано вимоги законодавства про авторське право і суміжні права; надано достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації. Окремі побажання та зауваження до змісту дисертації

Окремі побажання та зауваження до змісту дисертації. Загалом позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Парубчака Павла Івановича, слід вказати, що деякі положення представленої роботи можуть стати підґрунтям для подальшої дискусії, а саме:

1. У частині дослідження, присвяченій удосконаленню механізмів реалізації державної соціально-економічної політики України автор не приділяє достатньо уваги стратегії реформування державної політики у період глобальних впливів (158-164 стор.). Дисертаційна робота набула б вищого рівня своєї практичної значущості за умови надання сформульованих пропозицій щодо соціально-економічного зростання в контексті виконання бюджетних програм і соціальних гарантій

2. На підставі проведеного дослідження автором удосконалено управлінські принципи формування та реалізації державної соціально-економічної політики в умовах військового вторгнення рф. Зазначене є необхідним для сучасного усвідомлення виміру суспільного благополуччя у співробітництві з міжнародними донорськими організаціями в умовах суспільних трансформацій (103-109 стор.). Було б логічним в дослідженні більше акцентувати свою увагу на особливостях проведення організаційно-

інституційних реформ в умовах ведення країною військових дій.

3. У науковій новизні не вистачає авторського внеску в розвиток понятійно-категорійного апарату дослідження з проблематики державної соціально-економічної політики у період глобальних впливів та суспільних трансформацій. Зокрема, у створенні інтегрованої, прозорої та адаптивної моделі, що поєднує цифрові технології, фінансове забезпечення й законодавчі гарантії та дозволяє формувати довгострокову соціальну стійкість, підвищувати довіру громадян до публічних інституцій.

4. У роботі бракує лаконічності при формулюванні певних положень, які розкривають наукову новизну, а текстова частина дисертації містить деякі неточності мовностилістичного характеру. Також, певного бібліографічного доопрацювання потребує й список використаних джерел в частині доповнення найновішими працями за 2025 рік.

Втім, висловлені зауваження не впливають на загальний високий рівень проведеного автором дисертаційного дослідження та не піддають сумніву основні наукові результати, які отримані дисертантом.

Загалом, дисертація Павла Парубчака «Реалізація державної соціально-економічної політики в умовах глобальних викликів та суспільних трансформацій» відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами) та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 № 341), а її автор, Парубчак Павло Іванович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань «Публічне управління та адміністрування».

Опонент:

кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри мистецтвознавчої
експертизи Національної академії
керівних кадрів культури та мистецтва

Наталія ЩУР